

Vlada
Republike
Srbije

Strategija za smanjenje siromaštva (SSS) u Srbiji predstavlja srednjoročni razvojni okvir usmeren na smanjenje ključnih oblika siromaštva, stvaranjem materijalnih i drugih preduslova, kao i pružanjem šansi svakom da obezbedi egzistenciju sebi i svojoj porodici. SSS nudi analizu uzroka, karakteristika i profila siromaštva u Srbiji, kao i glavne strateške smernice za njihovo otklanjanje u narednim godinama. Vlada Srbije je opredeljena za privredni rast i razvoj zbog čega su i aktivnosti u okviru SSS usmerene ka privrednom razvoju i rastu, sprečavanju pojave novog siromaštva i na brigu o tradicionalno siromašnim grupama. Konačna verzija SSS je usvojena 16. oktobra 2003, a 17. februara 2005. Vlada je ovlastila potpredsednika Vlade da je redovno informiše o procesu implementacije Strategije, u saradnji sa Timom za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva.

„Kontakt organizacije civilnog društva“

Tim potpredsednika Vlade za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva otpočeo realizaciju programa „Kontakt organizacije civilnog društva“, koji treba da unapredi komunikaciju i saradnju između vladinog i nevladinog sektora i omogućiti veće učesće organizacija civilnog društva u ključnim procesima koje sprovodi Vlada, kao i u aktivnostima na sprovođenju Strategije za smanjenje siromaštva (SSS).

Programom je nedavno izabrano sedam kontakt organizacija civilnog društva koje predstavljaju osetljive grupe stanovništva, posebno izložene siromaštvu u Srbiji (mlađi, osobe sa invaliditetom, Romi, deca, žene, stari, izbeglice i interno raseljena lica).

Nastavak na strani 4

BOŽIDAR ĐELIĆ, POTPRESEDNIK VLADE SRBIJE

Tranzicija i solidarnost za smanjenje siromaštva

Kada se delegacija srpske vlade pre koju godinu sastala s tadašnjim premijerom Mađarske Viktorom Orbanom i pitala ga šta je po njemu najbolje u tranziciji, dobila je kratak i jasan odgovor: „U tranziciji je najbolje kada se ona završi“

Zahvaljujući naporima bivše ministarke Gordane Matković i njenog tima, Srbija je napravila veliki metodološki i akcioni prodor u borbi protiv siromaštva, jer je po prvi put 2002. godine sprovela anketu kojom su obuhvaćena cela domaćinstva (potrošačke jedinice), kao i sve formalne i neformalne forme prihoda i rashoda da bi se dobila istinska slika o materijalnom položaju našeg naroda. Na osnovu ovih nalaza napravili smo Strategiju za smanjenje siromaštva. Istu anketu smo sproveli i tokom maja i juna meseca ove godine i krajem 2007. ćemo imati uporedive rezultate, kako bismo videli efekat sprovedenih mera i utvrdili prioritete za naredni period.

Dokument Strategija za smanjenje siromaštva u Srbiji koji je usvojila Vlada Srbije ocenjen je od strane Svetske banke kao jedan od najboljih dokumenata ove vrste na svetu. Urađena je i detaljna strategija za preporukama koju će sadašnja Vlada nastaviti da sprovodi i koju podržava srpski budžet, Evropska unija kroz IPA program, kao i međunarodne finansijske institucije i donatori. Jer, jedini legitimni korisnici ovih napora jesu naši najsiromašniji sugrađani. Saradnja sa Svetskom bankom na implementaciji ove strategije se nastavlja i pre nekoliko da-

na smo potpisali ugovor o donaciji vrednoj pola miliona dolara koja je namenjena kako ministarstvima, tako i svim partnerima na nivou lokalnih zajednica koji sa nama saraduju na sprovođenju Strategije.

Srbija u ovom trenutku ima 8,8% veoma siromašnog stanovništva. Cilj koji smo postavili je da se ovaj broj prepolovi do 2010. godine. Siromaštvo je mnogo prisutnije u seoskim sredinama, čak 2,5 puta više nego u gradovima. Socijalna deklasifikacija, posledice ratova, raspad porodičnih jedinica, i nadalje, nisko obrazovanje, izvor su siromaštva u Srbiji.

Tranzicija sama po sebi može da proizvede dodatno raslojavanje i pogodi slabije, jer zdrava logika tržišta pravi jasnu razliku između uspešnijih preduzeća i onih koja propadaju, između sposobnih lokalnih sredina koje privlače investicije i pasivnih krajeva. Smanjenje javne potrošnje o kome se često govori uglavnom ide kroz smanjenje takozvanih socijalnih transfera koji uzimaju od svih da bi dali podršku ekonomski slabijima. Pretostavka je da će jača priroda „dati svima vetar u jedra“, pa i siromašnima.

Paradoks je da siromašni dobijaju najviše od uspešne i brze tranzicije, ali da su zbog vremenskog ras-

poraka u efektima i neravnomernog raspoređivanja problema, oni često i kočnica nužnih promena.

Treba dati perspektivu svima, uključujući i siromašne koji, neretko, ne mogu jednostavno da se iščupaju iz bede bez aktivne solidarnosti ostatka društva. Zbog toga je važno nastaviti ubrzano sprovođenje preporuka Strategije za smanjenje siromaštva.

Sprovođeci SSS, Vlada Srbije primenjuje reformske mere u svim oblastima obezbeđivanjem sredstava iz budžeta i od međunarodnih donatora.

U proteklom periodu su uvedeni podsticaji za zapošljavanje mladih, Roma i osoba sa invaliditetom i nove usluge socijalne zaštite uključujući izmeštanje dece iz institucija i briga o starima u kući. Takođe smo kroz Fond za razvoj uveli i povoljnije uslove za kreditiranje firmi iz najsiromašnijih opština.

Preškolsko obrazovanje je postalo obavezno, a uvode se novi profili srednjeg stručnog obrazovanja. U oblasti zaštite manjina pokreću se programi za unapređenje zdravlja Roma. Cilj je da se stvore nova radna mesta i obezbedi ravnomeran razvoj svih krajeva Srbije što će dovesti i do ravnomernijeg smanjenja siromaštva.

REPUBLIČKI ZAVOD ZA STATISTIKU: Anketa o životnom standardu

Anketa o životnom standardu u Republici Srbiji sprovedena je tokom maja i juna 2007. godine na teritoriji centralne Srbije i Vojvodine, pre svega u nameri da se obezbede kontinuitet i uporedivost podataka ovog istraživanja s rezultatima ispitivanja ove vrste izvršenih u 2002. i 2003. godini.

Ciljevi istraživanja: Osnovni cilj istraživanja je obezbeđivanje pouzdanih i ažurnih podataka o nivou životnog standarda u zemlji i, u tom kontekstu, o stepenu siromaštva stanovništva, a naročito pojedinih socijalno ugroženih kategorija, kao što su interno raseljena i izbegla lica, stare osobe i osobe sa invaliditetom, deca i dr.

Rezultati istraživanja omogućiće Vladi i svim relevantnim donosiocima odluka da realistično sagledaju aktuelna društvena i ekonomska kretanja u Srbiji u periodu između prethodnog i sadašnjeg istraživanja životnog standarda, te da ocene efikasnost i adekvatnost programa i mera realizovanih u tom periodu. Između ostalog, validni podaci o životnom standardu

treba da pruže osnov za sva međunarodna poređenja, kao i za uspešno planiranje aktivnosti na smanjenju siromaštva, posebno sa aspekta usvojenih Milenijumskih ciljeva razvoja.

Sprovođenje ankete: Anketu o životnom standardu sproveo je Republički zavod za statistiku, uz finansijsku i stručnu podršku: Svetske banke, Odseka za međunarodnu saradnju Vlade Velike Britanije, Visokog komesarijata za izbeglice i Programa za razvoj UN.

Anketa o životnom standardu sprovedena je na reprezentativnom uzorku na nacionalnom nivou, kojim je obuhvaćeno preko 7 hiljada domaćinstava. Uzorak je biran na osnovu statističke građe popisa 2002. godine, s tim što je pre anketiranja izvršeno ažuriranje popisnih krugova i adresnih podataka o domaćinstvima u njihovim granicama.

U prvoj etapi jedinice izbora bili su popisni krugovi, a u drugoj etapi jedinice izbora bila su domaćinstva u okviru izabranih popisnih krugova.

Nastavak na strani 2

REPUBLIČKI ZAVOD ZA STATISTIKU

**Anketa o životnom
standardu građana Srbije**

Nastavak sa strane 1

Metodološki instrumenti ankete: Osnovni metodološki instrument primenjen u anketi jeste Upitnik AŽS, koji sadrži 10 blokova pitanja (modula), i to: 1) demografija, 2) migracije (sa dodatnim pitanjima za interno raseljena lica), 3) stanovanje i trajna dobra, 4) socijalni programi, 5) zdravlje i zdravstvena zaštita, 6) dnevna potrošnja hrane, pića i duvana, 7) potrošnja neprehranbenih proizvoda i usluga, 8) obrazovanje, 9) radni status i 10) poljoprivreda.

Uz upitnik AŽS-1, u svakom drugom domaćinstvu iz „nacionalnog uzorka“ popunjava se i poseban upitnik: „Snabdevanje vodom i uklanjanje otpadnih materija“. Takođe, posebnim upitnikom prikupljeni su podaci o infrastrukturnim i drugim objektima i ustanovama lociranim na izabranim popisnim krugovima.

Saradnici u anketi: Tokom terenskog rada na Anketi o životnom standardu, angažovan je veliki broj saradnika na različitim poslovima: 16 metodologa-instruktora obučavalo je i kontrolisalo rad 30 terenskih instruktora, koji su, sa svoje strane, obučili i kontrolisali oko 300 anketara na terenu. O uspešnom sprovođenju čitave akcije staralo se 12 kontrolora realizacije ankete i 8 menadžera istraživanja.

Odziv domaćinstava, obrada i objavljivanje rezultata: Terenski rad je završen 4. jula. Anketiranje je uspešno obavljeno u 99,85% domaćinstava iz uzorka interno raseljenih lica i 77,84% domaćinstava iz „nacionalnog uzorka“. U ovom istraživanju nisu bili dozvoljeni dopunski spiskovi domaćinstava ili zamene, što je iziskivalo izuzetan angažman anketara i drugih učesnika terenske realizacije ankete. Nakon prijema i vizuelne kontrole, sledila je faza unosa podataka i sukcesivno šifriranje podataka o delatnosti, zanimanju i školskoj spremi anketiranih lica. Krajem 2007. na sajtu Republičkog zavoda za statistiku, biće raspoloživi preliminarni podaci iz ovog istraživanja, odnosno tabelarni pregledi njegovih osnovnih rezultata.

Pored ovog uzorka, na osnovu baze podataka o interno raseljenim licima, izabran je i uzorak od oko 2 hiljade domaćinstava interno raseljenih lica, kao i poseban uzorak od 300 domaćinstava interno raseljenih Roma.

Popisni krugovi, kao primarne jedinice, stratifikovani su prema tipu naselja (gradska i ostala) i prema izabranim geografskim područjima.

*dr Dragan Vukmirović,
direktor Republičkog zavoda za statistiku*

**Donacija Svetske banke od 500.000
dolara za smanjenje siromaštva**

Potpredsednik Vlade Božidar Đelić i direktorka i regionalna koordinatorica Svetske banke za Evropu, jugoistočnu Evropu i centralnu Aziju Orsalija Kalancopulos potpisali su ugovor o donaciji Svetske banke za sprovođenje Strategije za smanjenje siromaštva u vrednosti od 500.000 dolara.

Božidar Đelić je nakon potpisivanja ovog dokumenta, naveo podatak da je u Srbiji siromašno približno devet odsto stanovništva i istakao da je cilj koji je Vlada sebi postavila da 2010. godine taj broj bude prepolovljen.

Potpredsednik Vlade je najavio da će odobrena sredstva Svetske banke biti iskorišćena za sufinansiranje programa koji Vlada Srbije realizuje preko Tima potpredsednika Vlade za implementaciju Strategije od 2005. godine, uz finansijsku podršku Vlade Velike Britanije u iznosu od 2,3 miliona funti.

Sredstva iz donacije biće, između ostalog, usmerena na definisanje novih prioriteta za naredne tri godine u ključnim oblastima koje pokriva strategija, a to su zapošljavanje, obrazovanje, zdravlje i socijalna zaštita, objasnio je Đelić.

**Pet kredita Svetske banke
za razvojne prioritete Srbije**

Ministar finansija u Vladi Republike Srbije Mirko Cvetković i direktor Kancelarije Svetske banke u Srbiji Sajmon Grej potpisali su 27. jula 2007. pet ugovora o kreditima i zajmovima Svetske banke ukupne vrednosti 192,5 miliona dolara, namenjenih za realizaciju projekata regionalnog razvoja, konkurentnost poljoprivrede, zaštitu od poplava, obnovu putne mreže i energetske efikasnost.

Cvetković je na konferenciji za novinare u Vladi Srbije, nakon potpisivanja ugovora, rekao da će krediti biti dodeljeni za sledeće aktivnosti u sledećim iznosima:

- regionalni razvoj Bora – 43 miliona dolara
- reforma poljoprivrede u tranziciji – 21,5 miliona dolara
- navodnjavanje i odvodnjavanje – 50 miliona dolara
- modernizaciju putne mreže – 50 miliona dolara i
- energetske efikasnost – 28 miliona dolara.

On je naveo da su, od dobijenih sredstava, 4,5 miliona dolara donacije, tako da se Srbija kreditno zadužila za 188 miliona dolara.

PUBLIKACIJA: Istraživanje zdravlja stanovnika Srbije

Publikacija „Istraživanje zdravlja stanovnika Republike Srbije – 2006. godina“ predstavljena je početkom jula na konferenciji za novinare. Na konferenciji je govorio Tomica Milosavljević, ministar zdravlja i dr Jasmina Grozdanov iz Instituta za javno zdravlje Srbije. Istraživanje je realizovalo Ministarstvo zdravlja uz finansijsku i stručnu pomoć Svetske banke, regionalne kancelarije Svetske zdravstvene organizacije i Instituta za javno zdravlje Srbije.

Prethodno istraživanje rađeno je 2000. godine, pre petoaktobarskih promena, tako da rezultati ovog istraživanja predstavljaju značajnu osnovu za procenu efekata rada Ministarstva zdravlja na reformi i razvoju zdravstvenog sistema i očuvanju i unapre-

đenju zdravlja stanovnika naše zemlje. Rezultati istraživanja pokazali su značajne uspehe u smanjenju učestalosti pušenja – kod odraslog stanovništva je smanjena u odnosu na 2000. godinu sa 40,5% na 33,6%, a kod mladih uzrasta 15-19 godina sa 22,9% na 15,5%. U 2006. godini je registrovan i manji procenat populacije Srbije koja je koristila usluge privatne prakse (19,4%) nego 2000. godine (23,9%), a 54,2% odraslih stanovnika najčešće je nabavljalo lekove preko recepta, što je više nego 2000. godine kada je to činilo 39,4% populacije. Skoro polovina odraslog stanovništva i oko 90% dece i omladine procenili su svoje zdravlje kao dobro i vrlo dobro.

www.zdravlje.sr.gov.yu

NAGRADA SZO: „Jedan pušač, mnogo žrtava“

Ministarstvo zdravlja Vlade Republike Srbije dobitnik je ovogodišnje nagrade Svetske zdravstvene organizacije (SZO) za evropsko područje za kampanju „Jedan pušač, mnogo žrtava“. Nagrada se svake godine dodeljuje pojedincima ili institucijama za napore i rezultate u kontroli duvana, na Svetski dan bez duvanskog dima, 31. maja.

Kampanju „Jedan pušač, mnogo žrtava“, od 31. januara 2007. godine sprovodi Nacionalna komisija za prevenciju pušenja Ministarstva zdravlja.

SZO je ocenila da ova kampanja snažno, šokantno, slikovito i pokretački ilustruje da pušenje pogađa zdravlje mnogih, a ne samo pušača, i izazvala je snažne reakcije.

POZIV MINISTARSTVA ZDRAVLJA:**Borba protiv HIV/side kroz
decentralizaciju usluga**

Ministarstvo zdravlja uputilo je Poziv za dostavljanje projektnih predloga organizacija koje će sprovesti aktivnosti u okviru projekta „Unapređenje nacionalnog odgovora na HIV/sidu decentralizacijom ključnih zdravstvenih usluga“. Projekat finansira Globalni fond za borbu protiv SIDE, tuberkuloze i malarije (GFATM).

Jedinica za sprovođenja projekta Ministarstva zdravlja planira preduzimanje niza aktivnosti koje za cilj imaju:

- prevenciju prenošenja HIV-a među grupama stanovništva sa visoko rizičnim ponašanjem;
- obezbeđivanje kontinuiteta brige i usluga lečenja za osobe koje žive sa HIV-om;
- stvaranje okruženja koje pruža podršku prevenciji HIV-a i brizi o osobama koje žive sa HIV-om i
- jačanje sposobnosti kapaciteta sistema zdravstvene zaštite za razvoj delotvornih, efikasnih i dostupnih usluga.

Za sredstva iz ove donacije mogu da konkurišu sve organizacije zainteresovane za sprovođenje aktivnosti sa navedenim ciljem, podnošenjem projektnog predloga.

Rok za dostavljanje predloga projekata bio je 20. jul 2007. godine.

Za detaljnije informacije: Ana Milosavljević i Farida Bassioni Stamenić

tel: 011 206 88 26, radnim danom od 10 do 14 časova.
www.zdravlje.sr.gov.yu

Jačanje saradnje između republičkih i lokalnih vlasti

Protokol o saradnji između Narodne skupštine Republike Srbije i Stalne konferencije gradova i opština (SKGO), kao nacionalne asocijacije lokalnih samouprava u Srbiji, potpisan je 25. juna 2007. godine u Domu Narodne skupštine Republike Srbije.

Potpisivanjem ovog Protokola, novi saziv Skupštine je potvrdio svoju opredeljenost za puno uvažavanje demokratskih principa i jačanje saradnje između republičkih i lokalnih vlasti.

Protokol je u ime Narodne skupštine potpisao Oliver Dulić, predsednik Skupštine, a u ime SKGO Željko Ožegović, predsednik Stalne konferencije i predsednik opštine Novi Beograd.

Veće učesće jedinica lokalne samouprave u svim fazama odlučivanja smatra se jednom od značajnih vrednosti koje doprinose približavanju evropskim standardima. SKGO želi da svojim angažmanom doprinese bržem unapređenju uslova života u lokalnim zajednicama, i samim tim, ekonomskom i opštem napredovanju društva.

KONKURSI GARANCIJSKOG FONDA VOJVODINE: Za preduzetnice i Start up programe

Garancijski fond Vojvodine, sa garantnim potencijalom od 200 miliona dinara, raspisao je sredinom jula konkurse namenjene finansiranju nabavke opreme za preduzetnice i „Start up“ programa radno neaktivnih žena iz Vojvodine.

Direktor Garancijskog fonda Goran Vasić rekao je na predstavljanju konkursa da su Banka Inteza i Panonska banka obezbedile 150 miliona dinara, dok je 50 miliona dinara obezbedila pokrajina.

Rokovi otplate kredita u oba konkursa su do šest godina, sa kamatnom stopom od 6,95 odsto na godišnjem nivou i periodom počeka otplate (grejs period) od 12 meseci. Finansiranju „Start up“ programa namenjeno je 120 miliona dinara, a radno neaktivne žene moći će da apliciraju za kredite u visini do milion dinara u oblastima prerade i proizvodnje, turizmu, zanatstvu, kao i starijim zanatima i proizvodnim uslugama. Za kredite namenjene finansiranju nabavke opreme preduzetnicama i osnivačicama malih preduzeća koje delatnost obavljaju manje od tri godine, namenjeno je 80 miliona dinara, a visina kredita može da iznosi do dva miliona dinara.

Predsednik Izvršnog veća Vojvodine Bojan Pajtić rekao je da je Vojvodina poslednjih šest meseci „zabeležila dobar skok u borbi protiv nezaposlenosti, jer je od decembra broj nezaposlenih smanjen za oko 25.000 i trenutno iznosi 250.000 ljudi“.

Uz podsećanje da je Izvršno veće preko programa i fondova poslednjih godinu dana obezbedilo posao za 12.500 ljudi, Pajtić je ocenio da bi, ukoliko bude iskorišćeno svih 200 miliona dinara garancijskog potencijala, posao moglo dobiti više od 600 žena. „Preko 52 odsto nezaposlenih u Vojvodini čine žene, a tek svako 40. preduzeće u Vojvodini je u vlasništvu žene. Ovim konkursima želimo da taj statistički pokazatelj bude popravljen“, rekao je Pajtić.

Pored poslovnih banaka, partneri u projektu su i Regionalni centar za društveno-ekonomski razvoj „Banat“, Akademija ženskog preduzetništva u Kikindi, Zrenjaninski edukativni centar, kao i Regionalne agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća iz Sombora i Alma-Mons iz Novog Sada.

PROGRAM „JAČANJE KAPACITETA LOKALNIH VLASTI“ Odabrani primeri najbolje prakse

U okviru programa „Jačanje kapaciteta lokalnih vlasti“ krajem juna su proglašeni primeri najbolje prakse na lokalnom nivou.

Tim za ocenu primera iz prakse, sačinjen od predstavnika CESID i PALGO centra i SKGO, i izabrao je projekte sledećih opštine: za I temu – Borba protiv socijalne isključenosti, prvo mesto su podelile gradska opština Obrenovac, Beograd i grad Novi Sad, drugo mesto pripalo je gradskoj opštini Lazarevac, Beograd, a treće mesto osvojio je grad Beograd; za II temu – Upravljanje na lokalnom nivou, prvo mesto je osvojila opština Indija, drugo grad Novi Sad, a treće mesto su podelili grad Beograd i gradska opština Medijana – Niš; za III temu – Unapređenje kvaliteta životne sredine, prvo mesto je osvojila opština Senta, drugo opština Vranje, a

treće opština Žagubica. Nagradu publike dobila je Opština Vranje.

U oktobru i novembru ove godine će sve nagrađene opštine organizovati dane otvorenih vrata i omogućiti ostalim jedinicama lokalne samouprave da se bolje upoznaju sa po-bedničkim primerima.

Poslednje nedelje septembra 2007. godine, po jedan predstavnik iz svih nagrađenih opština imaće priliku da otputuje u Veliku Britaniju, u cilju razmene iskustava sa kolegama iz inostranstva.

Za program je bilo prijavljeno 100 primera iz 62 opštine Srbije, a Konferenciji na kojoj su proglašeni najbolji prisustvovalo je više od 140 predstavnika gradova, opština, državnih institucija i domaćih i stranih partnera.

ŠID: Prva fabrika za proizvodnju biodizela

Prva fabrika za proizvodnju biodizela u Srbiji i jugoistočnoj Evropi „Viktorija oil“ u Šidu je svečano otvorena 27. juna ove godine.

Godišnji kapacitet fabrike je 100.000 tona, a kompanija „Viktorija group“ je u izgradnju i opremanje uložila više od 20 miliona evra.

Proizvodnja biodizela će podstaći razvoj energetskog sektora Srbije, a osim 200 novih radnih mesta, prva fabrika biodizela će posredno obezbediti i posao za više od 40.000 ljudi, pre svega u poljoprivredi, rekao je Bojan Pajtić na otvaranju.

Ministar Slobodan Milosavljević je istakao da su, otvaranjem fabrike biodizela, Srbija i njena poljoprivreda postali deo evropskog standarda i dodao da će ona doprineti smanjenju naše zavisnosti od uvoza energenata, povećanju izvoza i razvoju poljoprivrede, pogotovo povećanju proizvodnje industrijskih kultura.

Ministar Saša Dragin je naglasio da će proizvodnja biodizela Srbiju označiti kao zemlju koja se brine o zaštiti životne sredine.

Fabrika „Viktorija oil“ izgrađena je za samo godinu dana, po najsavremenijoj nemačkoj tehnologiji, a u prvoj godini rada proizvođače od 30 do 40 hiljada tona biodizela.

Posle godinu dana od prvog testiranja ovog goriva u gradskom prometu Beograda i Subotice, primene u poljoprivredi i u vozilima velikih transportnih poduzeća, biodizel se od sada može kupiti i na običnoj pumpi.

Čitava proizvodnja biodizela biće plasirana na domaćem tržištu, a namenjena je pre svega poljoprivredi, gradskom saobraćaju, transportnim preduzećima, ali i širokoj upotrebi.

Biodizel je, za razliku od nafte, obnovljivo, ekološko gorivo, proizvodi se od suncokreta, soje i uljane repice, a u prodaji je za oko 20 odsto jeftinije od evrodizela.

KONKURS: Besplatna pravna pomoć za najugroženije

Projekat „Stvaranje efektivnog i održivog sistema besplatne pravne pomoći u Srbiji“ ima za cilj uspostavljanje normativnog i institucionalnog sistema besplatne pravne pomoći koji će biti usmeren ka pružanju pomoći najugroženijim društvenim grupama koje nemaju adekvatan pristup pravdi, odnosno institucijama pravosudnog sistema. Pored siromašnih u ovoj su grupi i izbeglice, Romi i žene žrtve porodičnog nasilja.

U prvoj fazi projekta predviđeno je osnivanje Fonda za besplatnu pravnu pomoć za čije je pokretanje sredstva obezbedio UNDP Srbija zajedno sa svojim partnerima iz Švedske međunarodne agencije za razvoj (SIDA) u ukupnom iznosu od 320.000 američkih dolara. U narednih mesec dana putem prvog javnog konkursa biće izabrane organizacije koje će u ovoj fazi koristiti sredstva iz Fonda za pružanje besplatne pravne pomoći. Do kraja godine predviđeno je objavljivanje najmanje još jednog konkursa za pružaoce ovih usluga.

UNDP Srbija i Ministarstvo pravde sprovode projekat zajedno sa partnerima iz Ministarstva za rad i socijalna pitanja, iz lokalne samouprave, Vrhovnog suda, advokatskih komora i nevladinih organizacija kroz Savetodavni odbor koji je zadužen za uspešno vođenje projekta.

KONKURS BCIF I CNF CEE: Program „Socijalna tranzicija u Srbiji“

Balkanski fond za lokalne inicijative (BCIF) u saradnji sa Kooperativom holandskih fondacija (CNF CEE) je u okviru junske runde odlučivanja realizovao konkurs za program donacija Socijalna tranzicija u Srbiji.

Cilj programa je da dodelom donacija u maksimalnom iznosu do 15 000 eura podrži proces tranzicije sistema socijalne zaštite obezbeđujući sredstva lokalnim, nevladinim i neprofitnim organizacijama koje se pro-aktivno i kreativno bave socijalnim pitanjima.

Sve dodatne informacije o programu, uslovima konkursa, procesu donošenja odluka o preporučenim projektima, kao i prijavnici formulari dostupni su na sajtu

www.bcif.org
i u kancelariji BCIF
tel: 011 26 22 511, 32 88 721

KONKURS MINISTARSTVA EKONOMIJE
I REGIONALNOG RAZVOJAZa razvoj MSP
1,7 milijardi dinara

Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja objavilo je 13. jula javni poziv za korišćenje 1,7 milijardi dinara podsticajnih sredstava za razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP), za regionalni razvoj i za turizam. Za programe podsticaja razvoja MSP u 58 nerazvijenih opština Srbije izdvojeno je 1,3 milijarde dinara, a za podršku projektima pretvaranja inovacija u gotov proizvod i za razvoj MSP u oblasti turizma, po 200 miliona dinara. Podsticajna sredstva plasiraće se preko Fonda za razvoj, a biće iskorišćena do kraja godine.

Korisnici 1,3 milijarde dinara podsticajnih sredstava mogu biti svi investitori koji ulažu u razvoj MSP u nerazvijenim opštinama, bez obzira na mesto sedišta tih firmi. Period otplate kredita je do sedam godina, „grejs period“ godinu dana, a kamata jedan ili dva odsto godišnje, zavisno od toga da li se ulaže u 35 najugroženijih opština, ili u ostale 23 nerazvijene. Prednost za dobijanje kredita imaće oni koji su spremni da u razvoj MSP ulože i svoja sredstva. Cilj podsticaja razvoja MSP u nerazvijenim opštinama je otvaranje novih MSP, povećanje zaposlenosti, podizanje životnog standarda i poboljšanje investicione klime.

Korisnici 200 miliona dinara za podršku projektima pretvaranja inovacija u gotov proizvod mogu biti inovatori iz Srbije koji će tržištu ponuditi nove proizvode. Cilj ovog programa je podsticanje inventivnosti, korišćenje domaćih resursa, supstitucija uvoza i podsticanje izvoza, kao i otvaranje MSP sa novim programima. Period otplate i tih kredita biće do sedam godina, „grejs period“ godinu dana i kamata jedan do tri odsto, u zavisnosti od toga da li se ulaže u najugroženije opštine, nerazvijene ili u ostatak Srbije.

Pravo na 200 miliona dinara kredita za razvoj MSP u oblasti turizma imaju MSP registrovana za ugostiteljstvo. Period otplate biće do pet godina, „grejs period“ godinu dana i kamata jedan do sto godišnje. Osnovni kriterijum za dodelu tih sredstava biće usklađenost sa Strategijom razvoja turizma Srbije i uticaj na regionalni razvoj.

REZULTATI PRVOG JAVNOG OGLASA
Podsticanje razvoja klastera

Na prvi Javni oglas za dodelu pomoći iz sredstava Projekta podsticaja razvoja klastera u 2007. godini koji je objavljen 5. aprila 2007, u Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja je u roku (15. maj) prispelo 20 podnesaka, od čega 12 uredno podnetih. Ovih 12 zahteva (5 prijavljenih za prvu i 7 za drugu fazu) pregledala je Komisija za ocenjivanje i izvršila selekciju u skladu sa kriterijumima definisanim u Javnom oglasu i Oglasnoj dokumentaciji.

Projektna grupa je na sastanku krajem juna donela odluku da se sufinansira rad 6 klastera koji su se prijavili za drugu fazu i to: Agencija za drvo, klaster drvoprerađivača; Klaster „Šumadijski cvet“; BIPOM, klaster proizvođača malih poljoprivrednih mašina; Srpski softverski klaster; JATO, prvi klaster plastike i ambalaže i Autoklaster Srbije.

MINISTARSTVO EKONOMIJE I REGIONALNOG RAZVOJA
Povećanje zaposlenosti i rast izvoza

Ministar ekonomije i regionalnog razvoja u Vladi Republike Srbije Mladen Dinkić saopštio je početkom juna da su prioriteta rada Ministarstva u narednom periodu povećanje zaposlenosti, veći izvoz, ubrzanje strukturnih reformi i poboljšanje konkurentne pozicije srpske privrede, kao i razvoj turizma i ravnomerniji regionalni razvoj Srbije.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku iz oktobra 2006. godine, u Srbiji ima 692 hiljade nezaposlenih, dok je oko 2,7 milion lica zaposleno. Oko 1,84 miliona čine neaktivna lica u koja spadaju penzioneri, domaćice, studenti, daci i ostale kategorije stanovništva koje ne rade.

Stopa nezaposlenosti u Srbiji krajem prošle godine iznosila je 21,6 odsto, a cilj Ministarstva je da u narednih pet godina ovu stopu svede na 11 do 12 odsto.

Prosek stope nezaposlenosti u EU je 7,6 odsto, a najvišu stopu nezaposlenosti imaju Poljska 12 odsto i Slovačka – 11 odsto. Nakon ulaska u Uniju ove dve zemlje uspele su da za tri godine prepolove stopu nezaposlenosti, a Srbija planira da je prepolovi za pet godina. Veću stopu nezaposlenosti od Srbije u ovom trenutku imaju samo Makedonija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora.

Jedna od mera koje Ministarstvo namerava da preduzme jeste podsticanje direktnih grinfild investicija. Za svakoga ko izgradi novu fabriku ili uslužni objekat koji zapošljava više od 50 ljudi biće izdvojena određena sredstva iz programa subvencionisanja za nove radnike.

U septembru kreće program koji se odnosi na kredite za početnike. Ovi krediti će se odobravati bez hipoteke, na pet godina, sa grejs periodom od godinu dana, i kamatnom stopom od svega jedan odsto.

Treća mera Ministarstva za povećanje zaposlenosti biće mikrokrediti za samozapošljavanje koji će se davati onima koji imaju ideju da pokrenu biznis i zaposle najmanje 4-5 ljudi u malom preduzeću, dok četvrtu meru čine krediti za zanatske radnje i mala i srednja preduzeća koji će se odobravati iz kapitala Fonda za razvoj.

Petu meru čine aktivne mere zapošljavanja preko Nacionalne službe za zapošljavanje, koje uključuju programe samozapošljavanja, programe otpremninom do posla, program obuke i prekvalifikacije, pri čemu će posebna pažnja biti

posvećena obuci i prekvalifikaciji jer dosadašnja istraživanja pokazuju da struktura nezaposlenih na birou rada ne odgovara potrebama privrede.

Sredstva za kreditiranje i osiguranje izvoza biće izdvojena preko Agencije za osiguranje i kreditiranje izvoza, dok će se poseban sektor u Ministarstvu baviti unapređenjem konkurentnosti i kvaliteta poslovanja. Naša preduzeća nisu konkurentna i zato što nismo usvojili odgovarajuće evropske tehničke propise i standarde, i Ministarstvo će pomoći firmama da uvedu ove propise što je brže moguće.

Jedan vid podsticanja izvoza jeste i podsticanje ravnomerno raspoređenih slobodnih carinskih zona. Trenutno postoje samo tri carinske zone, a ideja je da ih bude do deset.

Što se tiče mera za ravnomerniji regionalni razvoj, samo u ovoj godini više od 100 miliona evra će biti upotrebljeno za ove svrhe: unapređenje lokalno-komunalne infrastrukture, koja će biti osnova za privatne investicije, i završetak 50 industrijskih zona u opštinama Srbije. Sa svim ovim merama, očekuje se da će Srbija imati stopu privrednog rasta između 7 i 8 odsto.

U toku je analiza svih 1250 slučajeva društvenih preduzeća koja treba da se privatizuju do kraja naredne godine na jedan od tri načina – aukcijom, tenderom ili postupkom stečaja.

U oktobru se očekuje donošenje posebnog zakona o privatizaciji NIS, nakon čega će biti raspisan tender, a Vlada bi uskoro trebalo da donese strategiju o privatizaciji tog javnog preduzeća. Pred kraj leta biće pripremljen tender za privatizaciju „Jat tehnike“, posebno dela JAT u kome se obavlja remont putničkih aviona.

U razvoju turizma prioriteta su investicije u infrastrukturu u turističkim destinacijama, iskorišćavanje potencijala Dunava i rešavanje pitanja hotela.

U delokrugu rada Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja jeste i privatizacija lokalno-komunalnih preduzeća, pri čemu inicijativu za taj postupak daju lokalne samouprave, dok Agencija za privatizaciju sprovodi proces.

U društvenom sektoru trenutno radi 234 hiljade radnika, u javnom sektoru, uključujući i državne institucije, 691 hiljada, dok u privatnom sektoru radi 1,633 miliona ljudi ili 62 odsto od ukupno zaposlenih.

www.merr.sr.gov.yu

NSZ: Registracija za projekat Otpremninom do posla

Nacionalna služba za zapošljavanje (NSZ) završila je preliminarnu registraciju viškova zaposlenih i poslodavaca koji su zainteresovani za učešće u projektu „Otpremninom do posla“. Projekat treba da omogući viškovima zaposlenih da ulaganjem otpremnine sebi obezbede novo radno mesto, a poslodavcima da dobiju iskustnog radnika uz finansijske pogodnosti.

Ideja projekta je da zaposleni otpremninu ili deo otpremnine uloži u pokrivanje doprinosu za obavezno socijalno osiguranje ili u opremanje svog radnog mesta kod novog poslodavca, ili u dodatno obrazovanje i obuku.

Anketirano je 14.000 radnika i 1.700 poslodavaca širom Srbije kako bi se utvrdilo do koje mere su viškovi (i potencijalni viškovi) zapo-

slenih i poslodavci zainteresovani za učešće u projektu. Anкета je obuhvatila 514 preduzeća iz privatnog sektora i 1745 zaposlenih u preduzećima koja se nalaze u procesu privatizacije i viškova zaposlenih koji su dobili otpremninu posle 1. septembra 2006. godine.

NSZ i projektni tim radiće na povezivanju poslodavaca i viškova radnika, pre svega kroz organizovanje Sajma zapošljavanja.

Projekat koji će trajati do kraja 2008, zajednički sprovede NSZ i UNDP, uz finansijsku podršku Austrijske agencije za razvoj. Kontakt: Tijana Mahieu i Iztok Bojović
e-mail: tijana.m.stj@minrzs.sr.gov.yu
e-mail: iztok.b.stj@minrzs.sr.gov.yu
tel./fax: 011 334 51 08

KONKURS MINISTARSTVA EKONOMIJE I REGIONALNOG RAZVOJA

Kreditni za početnike, bez hipoteke

Za kredite početnicima u biznisu (od 5.000 do 15.000 evra) bez hipoteke moguće je konkurisati od 25. jula 2007. godine.

Konkurs je raspisalo Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, a za ove namene je iz budžeta izdvojeno milijardu dinara.

Za ovaj, prvi konkurs ove vrste, mogu da se prijave mladi do 25 godina koji su tek završili srednje škole i fakultete.

Vreme otplate kredita je od 3 do 5 godina, sa periodom počeka do 12 meseci, tromesečnom otplatom zajma i kamatom od 1% godišnje. Prednost u dodeli kredita imaju oni koji su prošli obuku po programima podržanim od strane Vlade, poput obuka republičke Agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva, Nacionalne službe za zapošljavanje, programa omladinskog preduzetništva BIP..

Obezbeđenje kredita je hipoteka na opremu koja se kupuje, a ne hipoteka na imovinu zajmotražioca, a ovakav model kreditiranja početnika primenjen je u Norveškoj (procenat uspešno iskorišćenih sredstava bio je približno 30%).

Za kredite u visini od 5.000 do 15.000 evra (sa rokom otplate od 3 do 5 godina i kamatom stopom od 1%), moći će da konkurišu i građani iznad 25 godina, a prednost imaju preduzetnici koji obezbeđuju sopstveno učešće i osobe do 40 godina.

Konkursom su predviđeni i start-up krediti za pravna lica na-

menjeni osobama koje su radile u društvenim i državnim firmama i koje su se odlučile da ih napuste. Ovi krediti su u rasponu od 5.000 do 30.000 evra, namenjeni su za osnivanje preduzeća, a za sume iznad 15.000 evra traži se hipoteka u iznosu 1:1.

Za prijave na konkurs otvoreni su Call centri u Fondu za razvoj (011 26 21 887) i Agenciji za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva (011 33 46 351), a prijave se mogu poslati do 15. septembra 2007. godine direktno Fondu za razvoj ili nekoj od regionalnih razvojnih agencija u okviru mreže Agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća koje postoje u 17 gradova.

Kada je reč o mikrokreditima za samozapošljavanje, takođe je predviđena jedna milijarda dinara do kraja godine, a namenjeni su preduzetnicima koji zaposle što više ljudi sa biroa za nezaposlene.

Raspon pojedinačnih kredita je od 5.000 do 30.000 evra, a za kredite iznad 15.000 evra traži se hipoteka (ispod tog iznosa samo ručna zaloga na kupljenu opremu).

Sva lica registrovana kao nezaposlena kod Nacionalne službe za zapošljavanje mogu da podnesu zahtev za kredit ovoj službi do 15. septembra 2007. godine. Cilj konkursa jeste smanjenje nezaposlenosti, naročito kod mladih, jer po evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje oko 300.000 mladih ljudi čeka na zaposlenje.

MALI I SREDNJI BIZNIS I SAVETODAVNE INSTITUCIJE Korporativna društvena odgovornost

Korporativna društvena odgovornost (CSR), kao novi koncept, sve češće postaje integralni deo strateških dokumenata i na globalnom nivou i na nivou nacionalnih ekonomija, kompanija i malih i srednjih preduzeća. SMART Kolektiv je organizovao međunarodnu konferenciju na temu „CSR u malom i srednjem biznisu i savetodavnim institucijama u Srbiji“, u saradnji sa Organizacijom UN za industrijski razvoj (UNIDO) i Odborom za zaštitu životne sredine i održivi razvoj Privredne komore Srbije.

Cilj konferencije je bio uspostavljanje i jačanje veza sa institucijama i kompanijama koje rade u pravcu etičkog poslovnog ponašanja u regionu, jačanje njihove međusobne veze i uvođenje metodologija CSR koju primenjuje UNIDO.

Na konferenciji su učestvovali rukovodioci malih i srednjih preduzeća, velikih kompanija, poslovnih asocijacija, javnih institucija, NVO, in-

stitucija za poslovnu podršku i ostalih savetodavnih institucija. Predstavljani su CSR trendovi na globalnom, regionalnom i nacionalnom nivou, informacije o standardu ISO 26000, a diskutovano se i o različitim CSR metodologijama (nova metodologija UNIDO-a „REAP“).

U razvijenom svetu tema korporativne društvene odgovornosti se fokusira na mala i srednja preduzeća koja sa 75% učestvuju u privrednom rastu EU i predstavljaju okosnicu razvoja. Ako se na pravi način primenjuje kao podrška MSP-u, ovaj koncept doprinosi povećanju profita ali i napretku lokalne zajednice.

Positivan primer u Srbiji je kompanija „Lafarž“, lider u proizvodnji cementa koja je 2002. godine postala vlasnik Beočinske fabrike cementa. Da bi bili u njihovom lancu snabdevanja, MSP moraju da ispunjavaju ne samo ekonomske, već i kriterijume o društvenoj korporativnoj odgovornosti.

Baza podataka dobre prakse društveno odgovornog poslovanja preduzeća u Srbiji

Tim potpredsednika Vlade za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva (SSS) i Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza (SIEPA) pokrenuli su inicijativu izrade baze podataka dobre prakse društveno odgovornog poslovanja preduzeća u Srbiji, kao način za aktivnije uključivanje poslovnih zajednice na pitanjima smanjenja siromaštva u Srbiji. Ovim Srbija daje svoj doprinos razvoju društveno odgovornog poslovanja. Koncept društveno odgovornog poslovanja se ubrzano razvija u zemljama Evropske unije, a Međunarodna organizacija za standardizaciju od 2008. godine uvodi standarde ISO 26000 za društvenu odgovornost.

S tim u vezi, u toku je sprovođenje velikog istraživanja dosadašnje prakse društveno odgovornog poslovanja u kome će učestvovati 100 najuspešnijih preduzeća u Srbiji koje će učešćem u ovom istraživanju i svojim primerom dati doprinos pro-

mociji i razvoju ovog koncepta u našoj zemlji. Identifikovanje i promocija dobre prakse društveno odgovornog poslovanja otvara mogućnost definisanja potrebnih uslova šta država treba da uradi, odnosno kako može da stimuliše razvoj ovog koncepta u Srbiji.

Baza će na jednom mestu sakupiti informacije koje se tiču glavnih tema društveno odgovornog poslovanja, kao što su: angažovanje u lokalnoj zajednici i društvu, zaštita životne sredine, korporativno upravljanje, dobre prakse na radnom mestu i ponašanje na tržištu. Istovremeno, baza će pružiti i relevantne informacije o aktivnostima kompanija u Srbiji koje podržavaju strateške pravce rešavanja problema siromaštva (zapošljavanje, obrazovanje, zdravlje, socijalna politika) ili programima namenjenih poboljšanju položaja osetljivih grupa (izbeglice i raseljena lica, Romi, osobe sa invaliditetom, stari, deca, mladi, žene).

PROGLAŠEN 41 POBEDNIK TAKMIČENJA BIZNIS PLANOVA : „Ostvari svoj san“

Završeno je takmičenje biznis planova pod nazivom „Ostvari svoj san“, koje je organizovano u okviru Programa za planiranje i reagovanje u kriznim situacijama i jačanje ekonomske sigurnosti (SCOPES).

Takmičenje se odvijalo u sedam opština – Kraljevo, Novi Pazar, Prijepolje, Kuršumlija, Medveđa, Bujanovac i Preševo. Od 550 podnetih nacrta biznis planova, koliko je konkurisalo za takmičenje, konačno je podneto 108 biznis planova, od kojih je izabran 41 najbolji na osnovu inovativnih ideja, predviđanja povećanja radnih mesta i novih specifičnih tržišnih mogućnosti.

Pobednici su stekli pravo za dodelu finansijske podrške, obuke, tehničke pomoći i/ili, mentorske podrške za uspešnu realizaciju plana u periodu od šest do 18 meseci. Izabrani na ovom takmičenju mogu da iskoriste izradene biznis planove prilikom obraćanja bankama ili drugim investitorima.

Biznis planove su ocenjivali 13 nezavisnih vrhunskih stručnjaka iz oblasti bankarstva, finansija, marketinga i menadžmenta.

Program SCOPES ima za cilj jačanje lične i ekonomske sigurnosti ljudi koji su duže vreme bez posla, siromašnog seoskog stanovništva, izbeglica i interno raseljenih lica, mladih i drugih marginalizovanih grupa. Program finasira USAID.

Dodatne informacije o Programu:

e-mail: Jasmina_Maljkovic@dai.com, tel: 011 363 9900

www.dai.com, www.serbia-montenegro.usaid.org

SEKRETARIJAT ZA PRIVREDU GRADA BEOGRADA Projekti za podsticanje zapošljavanja

Sekretarijat za privredu Grada Beograda objavio je da je istekao rok za podnošenje projekata za podsticanje zapošljavanja na teritoriji grada Beograda po javnom pozivu. Kroz grantove će se sa 50.000.000 dinara finansirati projekti koji podržavaju: stvaranje većeg broja novih MSPP u Beogradu, rast, poboljšanje efikasnosti i konkurentnosti postojećih MSPP, razvoj organizacija, institucija i infrastrukture kao podrške razvoju sektora MSPP i stvaranje uslova za otvaranje novih radnih mesta.

Sekretarijat za privredu, tel: 011 3061 432

e-mail: preduzetnistvo@beogradsg.org.yu

www.beograd.org.yu (Gradski oglasi, konkursi i tenderi).

BIZNIS INKUBATOR CENTAR PROKUPLJE**Potpisani ugovori sa
dvanaest preduzeća**

Biznis inkubator centar pokrenut je u Prokuplju na inicijativu Opštine Prokuplje i američke nevladine organizacije Mercy Corps koja na jugu Srbije realizuje program Agencije SAD za međunarodni razvoj.

Ugovore o saradnji potpisali su vlasnici 12 preduzeća, čime su i formalno postali korisnici usluga Biznis inkubator centara Prokuplje.

Osnivači preduzeća Biznis inkubator centar Prokuplje doo su Opština Prokuplje, nevladina organizacija Inicijative i preduzeće Ekonomik 94, i jedini je projekat ove vrste u Srbiji u kojem su sopstvene kapacitete udružili sva tri sektora – javni, privatni i društveni. Ciljevi ovog projekta su podsticanje i razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva uopšte, pružanje podrške start-up preduzetnicima i smanjenje stope nezaposlenosti kroz stvaranje uslova za otvaranje novih radnih mesta.

Biznis inkubator centar Prokuplje će svojim korisnicima pružati pomoć u obezbeđivanju poslovnog/proizvodnog prostora, konsalting uslugama, edukaciji i monitoringu, kao i u obezbeđivanju spoljnih saradnika i eksperata i privlačenju novih investitora i donatora.

Centar će svoje aktivnosti realizovati u prostoru bivše prokupačke fabrike Kristal, gde je obezbeđeno i adaptirano, 2.100 m² prostora za poslovno/proizvodne aktivnosti stanara. Sredinom jula stanari, potpisnici ugovora, useljeli su se u poslovni prostor.

Aleksandar Jelić

Tel: 063 434 317

e-mail: aleksandar.jelic@theinitiatives.org.

**NIŠ: Rezultati Srbije u realizaciji
ciljeva Dekade Roma**

Prva konferencija o rezultatima Lige za Dekadu Roma u Srbiji održana je početkom juna u Nišu. Na konferenciji je zaključeno da rezultati postignuti u protekle dve godine na realizaciji ciljeva Dekade nisu zadovoljavajući u poređenju sa drugim zemljama koje su u ovom međunarodnom projektu. Razlozi za ovakav zaključak su pre svega disparitetni rezultati i po kvalitetu i obimu, iako su pojedina ministarstva i opštine puno radile na ostvarenju ciljeva Dekade Roma. Ono što nedostaje sprovođenju projekta je pre svega dnevna, sveobuhvatna koordinacija i briga za uspeh Dekade u našoj zemlji.

Konferencija daje sledeće preporuke:

- da Vlada Srbije odredi odgovorno lice i telo za sprovođenje Dekade Roma kakvo bi, na primer bila Agencija za sprovođenje Dekade, sa kontrolnim ovlašćenjima. Srbija je jedina zemlja Dekade koja od maja 2006, odnosno od prestanka postojanja Državne zajednice SCG nema nacionalnog koordinatora Dekade i jedina koja nije uplatila 10.000 eura međunarodnom komitetu kao deo kotizacije za rešavanje institucionalnih problema;

- da predloži budžeta pojedinih ministarstava za 2007. sadrže i budžetske linije za realizaciju Akcionih planova Dekade Roma. Zasad je to uradio samo ministar zdravlja;

- da se donese Zakon o nacionalnim savetima;

- obezbediti međusektorsku saradnju NVO i političkih stranaka u sprovođenju planova;

- povezati sve programe i učesnike na nacionalnom i lokalnom nivou: primena Strategije za smanjenje siromaštva i AP Dekade na nacionalnom nivou odvija se kroz planiranje i rad sa ministarstvima i drugim telima Vlade, ali njena održivost na lokalnom nivou nemoguća je bez razvoja i sprovođenja lokalnih strategija za sve četiri oblasti Dekade – obrazovanje, zapošljavanje, zdravlje i stanovanje;

- da se svi državni organi aktivno uključe u zakonsko regulisanje tri ključne teme Dekade: borba protiv diskriminacije, borba protiv siromaštva i borba za jednakost polova;

- da Skupština Republike Srbije uvrsti u dnevni red narednog zasjedanja razmatranje izveštaja o dosadašnjem sprovođenju Dekade i formulisanje zadataka;

- da svi izvršni državni organi sačinje izveštaje o realizaciji programa predviđenih Dekadom.

Na Konferenciji je pokrenuta inicijativa da se organizuju sastanak svih relevantnih vršilaca vlasti sa predstavnicima Roma iz dveju parlamentarnih stranaka, predstavnicima bivšeg Nacionalnog saveta i Lige za Dekadu Roma, na kome bi se razgovaralo o stanju realizacije dekade Roma u Srbiji.

Započela izrada Strategije ruralnog razvoja

Radionica čiji je cilj bio da se razvije nova vizija ruralnog razvoja Srbije organizovalo je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede 3. jula 2007. godine. Na radionici su učestvovalo više od 200 predstavnika Vlade Srbije i ministarstava, EAR, univerziteta, naučnih instituta, ambasada, međuvladinih organizacija, opština, nevladinih organizacija, poljoprivrednih i ruralnih organizacija, poljoprivrednih zadruga, savetodavne službe kao i predstavnici prehrambeno-prerađivačke industrije i trgovine.

Formulisan je predlog nacrtu najvažniji tri segmenta Vizije za ruralni razvoj: održiva i konkurentna poljoprivreda i prehrambena industrija, ekološki održiva i sveobuhvatna ruralna Srbija i dinamična, konkurentna i uspešna ruralna ekonomija. Strategija i program razvoja, koji će podržati ekonomski i društveni razvoj ruralne Srbije sprovodiće se u periodu 2008-2013. Stručnjaci će razraditi tehnička pitanja strategije, programa, kao i mera politike koji će pomoći da se ona sprovede u delo uz stalno učešće svih interesnih strana.

Primenjena strategija će se finansirati iz državnog budžeta, a kada Srbija stekne status „zemlje kandidata“ EU, program za ruralni razvoj će se finansirati iz IPA fonda EU. U cilju dalje razmene ideja, mišljenja i davanja kritika, otvorena je diskusiona grupa **srdpps** na **GoogleGroups**.

Izradu strategije ruralnog razvoja finansiraju Evropska unija, preko Evropske agencije za rekonstrukciju (EAR).

Izradu strategije ruralnog razvoja finansiraju Evropska unija, preko Evropske agencije za rekonstrukciju (EAR).

**U FABRIKU RUBLJA U SOMBORU ITALIJANI
ULAŽU 15 MILIONA EVRA:****Posao za 400 radnika**

Italijanska firma Kalcedonija iz Verone uložiće 15 miliona evra u izgradnju fabrike za proizvodnju ženskog rublja u Somboru. Fabrika će biti izgrađena na površini od 12.000 kvadratnih metara, radovi će trajati od februara do novembra 2008. godine, kada će se u novim pogonima zaposliti 400 radnika.

Frančesko Rufoli, predsednik za investicione projekte „Kalcedonije“ najavio je da će 2009. i 2010. godine na istoj lokaciji u Somboru biti izgrađena i fabrika za proizvodnju ženskih čarapa, u koju će biti uloženo 20 miliona evra i koja će zapošljavati još 400 radnika.

Potpisan je i Memorandum o razumevanju, kojim će inostranom investitoru pripasti 800 hiljada evra za podsticaj investicija. Strani investitori su za 5 godina uložili u Vojvodini oko 3 milijarde evra, a realizovane su 53 direktne strane investicije.

„Kontakt organizacije civilnog društva“**Nastavak sa strane 1**

Uloga svake od kontaktnih organizacija jeste da obezbedi protok informacija između vladinih institucija, s jedne, i organizacija civilnog društva, s druge strane.

S tim ciljem, svaka od izabranih kontaktnih organizacija je oko sebe okupila druge organizacije koje se bave pitanjima od važnosti za navedene osetljive grupe stanovništva. Sve aktivnosti kontaktnih organizacija civilnog društva finan-

sira Tim potpredsednika Vlade za implementaciju SSS.

Kroz ovaj mehanizam organizacija civilnog društva u Srbiji mogu konstruktivno doprineti radu ministarstava, i to pre svega kroz: učestvovanje u procesu izrade godišnjih operativnih planova (GOP), konsultacije tokom planiranja donatorske pomoći, i druge procese u kojima je važno uključiti predstavnike osetljivih društvenih grupa.

Za kontakt organizacije civilnog

društva koje će se baviti interesima određenih grupa stanovništva, izabrane su:

mladi – Građanske inicijative, Beograd;
osobe sa invaliditetom – Centar za samostalni život invalida Srbije, Beograd;
Romi – Romski informativni centar, Kragujevac;
deca – Društvo za zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja dece i omladine, Niš;

žene – Autonomni ženski centar protiv seksualnog nasilja, Beograd; stari – UG „Snaga prijateljstva“ – Amity, Beograd; izbeglice i interno raseljena lica – Grupa 484, Beograd

Jedinica za upravljanje programom je Centar za razvoj neprofitnog sektora, Beograd, a Program će trajati godinu dana.

Za detaljne informacije Centar za razvoj neprofitnog sektora: e-mail: jup@crnps.org.yu.

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE: **Pomoć najugroženijim slojevima stanovništva**

Reforma penzionog sistema i pomoć najugroženijim slojevima stanovništva su prioriteti Ministarstva rada i socijalne politike u Vladi Republike Srbije, izjavio je Rasim Ljajić, ministar rada i socijalne politike. On je ukazao na to da treba pronaći rešenje kojim penzije za 1,5 miliona penzionera u zemlji neće biti svedene na nivo socijalne kategorije, dok se s druge strane mora imati u vidu da sistem dugoročno mora biti ekonomski održiv.

Važeći zakon predviđa da 2009. godine usklađivanje bude 100 odsto sa troškovima života, što bi prema proračunima značilo da bi penzije tada iznosile 138,5 evra, što je, po mišljenju ministra Ljajića neprihvatljivo.

Navodeći osnovne principe kojim će se rukovoditi Ministarstvo u narednom periodu, Ljajić je naglasio da će cilj pre svega biti pomoć najsiromašnijem stanovništvu, starijim osobama, deci bez roditeljskog staranja, izbeglim i raseljenim licima i osobama sa invaliditetom.

Jednake šanse za sve, borba protiv diskriminacije i ravnopravno podnošenje tereta tranzicije takođe su ciljevi i principi Ministarstva u predstojećem mandatu.

U naredna dva meseca resorno ministarstvo će ratifikovati Evropsku socijalnu povelju, kao jednu od obaveza koje je Srbija preuzela članstvom u Savetu Evrope. Predstoji i potpisivanje Međunarodne konvencije o pravima osoba sa invalidite-

tom, a 2. jula je održana i prva sednica Socijalno-ekonomskog saveta Vlade Srbije u novom sastavu.

Ministarstvo je pripremlilo predloge za izmene Zakona o radu i očekuje i predloge socijalnih partnera, sindikata i poslodavaca da bi se primenilo ono što nije funkcionisalo u praksi.

Ukupan budžet Ministarstva za ovu godinu iznosi 70 milijardi dinara, što je za 15 odsto više u odnosu na prošlu godinu. Približno 60 odsto ovih sredstava će biti namenjeno isplati naknada za boračko-invalidsku zaštitu, zaštitu porodice i dece, kao i za socijalnu pomoć ugroženim kategorijama stanovništva.

Broj lica koja dobijaju novčane naknade iznosi 800.000 i značajno je

povećan u odnosu na prošlu godinu – u nekim sektorima i do 40 odsto.

Ministarstvo će nastaviti da razvija mreže socijalnih usluga i institucija, kao što su mreže dnevnih boravaka za lica sa smetnjama u razvoju, kućne nege i pomoći, poboljšanju kvaliteta usluga u centrima za socijalni rad...

U narednom periodu će 52 inspektora proveravati bezbednost na radu i rad na crno u Južnobačkom, Sremsko-mačvanskom, Južnobanatskom, Srednjobanatskom, Braničevskom i Podunavskom okrugu, kao i u sva tri odeljenja Grada Beograda. Cilj ove akcije je poboljšanje bezbednosti rada na gradilištima i smanjenje broja zaposlenih koji rade na crno.

UN-HABITAT: Program stanovanja i trajne integracije izbeglica

UN-HABITAT kroz Program stanovanja i trajne integracije izbeglica obezbeđuje tehničku podršku procesu izrade Strategije razvoja Grada Niša. Cilj izrade ovog strateškog dokumenta je definisanje vizije održivog razvoja Grada, određivanje potencijalnih prednosti i razvojnih pravaca Niša, održavanje stabilnog ekonomskog rasta i zapošljavanja, obezbeđenje socijalnog napretka i smanjenje siromaštva, promovisanje inovacija, efikasna zaštita životne sredine i unapređenje sveobuhvatnog kvaliteta života građana. Kroz proces pripreme strategije promovisaće se integralni participativni pristup planiranju lokalnog razvoja, međusektorska saradnja i razmena informacija, uključivanje i koordinacija javnog, privatnog i civilnog sektora u proces odlučivanja.

Proces izrade strategije razvoja Niša je započeo u januaru 2007. i traje šest meseci.

www.unhabitat.org.yu

Kampanja za promovisanje prava osoba sa invaliditetom

Početkom juna 2007. godine Ministarstvo rada i socijalne politike pokrenulo je kampanju pod nazivom „Svet za sve nas“. Cilj kampanje je promocija prava osoba sa invaliditetom, borba protiv diskriminacije i marginalizacije ovih osoba, kao i podizanje svesti građana o pravima, položaju i potrebama osoba sa invaliditetom.

Ministar rada i socijalne politike Rasim Ljajić je objasnio na konferenciji za štampu da je Evropska unija 2007. godinu proglasila za „Evropsku godinu jednakih mogućnosti“ i da se kampanja sprovodi u okviru njenog obeležavanja u Srbiji.

Jedan od ciljeva Ministarstva rada i socijalne politike je smanjenje broja osoba sa invaliditetom koje borave u institucijama, kao i razvijanje koncepta samostalnog stanovanja uz podršku. U prethodnom periodu usvojeni su Zakon o sprečavanju diskri-

minacije osoba sa invaliditetom i Strategija o unapređenju položaja osoba sa invaliditetom, a uskoro bi trebalo da se formira Savet za osobe sa invaliditetom u koji će, pored predstavnika organizacija invalida, ući i predstavnici svih ministarstava.

U kampanji „Svet za sve nas“, pored Ministarstva rada i socijalne politike, učestvuju i brojne nevladine organizacije koje okupljaju osobe sa invaliditetom, kao i Narodna kancelarija predsednika Republike Srbije.

Jedan od velikih problema u ovoj oblasti predstavlja nepostojanje preciznih podataka o broju osoba sa invaliditetom u Srbiji, koji su neophodni kako bi se uspešno realizovala strategija za poboljšanje njihovog položaja.

Statistika pokazuje da u svetu živi između 10 i 12 odsto osoba sa invaliditetom, a pretpostavlja se da ih u Srbiji ima između 500.000 i 800.000.

SRPSKI SAVET ZA IZBEGLICE: Svetski dan izbeglica

Srpski savet za izbeglice je povodom 20. juna, Svetskog dana izbeglica, izdao saopštenje za javnost u kome se, između ostalog, navodi da je neophodno zakružiti sistem zaštite izbeglica u Srbiji koji bi obuhvatio zakon o azilu (utočištu) i osavremenjivanje Nacionalne strategije za rešavanje problema izbeglica i raseljenih lica iz 2002. godine.

U rešavanje pitanja izbeglica i raseljenih lica u Srbiji neophodno je uključiti i nevladine organizacije, udruženja izbeglica i raseljenih kao i srodne asocijacije koje se bave ovim problemom.

Donošenje zakona o azilu (utočištu) jedan je od preduslova za pridruživanje naše zemlje Evropskoj Uniji, a obavezu države da pruži odgovarajuću zaštitu svim izbeglicama, nezavisno od zemlje porekla, proklamuje i član 57. Ustava Republike Srbije. Zakon o azilu propisuje kriterijume i procedure za utvrđivanje i ukidanje statusa izbeglice i obezbeđuje punu zaštitu ljudskih prava osoba koje zbog osnovanog straha „od progona zbog svoje rase, pola, jezika, veroispovesti, nacionalne pripadnosti ili pripadnosti nekoj grupi ili zbog svojih političkih uverenja“, imaju pravo na utočište u Republici Srbiji.

Postojeću Nacionalnu strategiju za rešavanje problema izbeglica i raseljenih lica iz 2002. godine, trebalo bi osavremeniti u skladu sa rezultatima analize o njenim dosadašnjim efektima.

Zakon o socijalnom stanovanju je neophodan deo sistema zaštite i zbrinjavanja izbeglica sa prostora nekadašnje Jugoslavije, a pre svega onih koji se odluču za integraciju u Srbiji. Sprovedenjem regionalnih instrumenata zaštite, kakav je Sarajevska deklaracija, rešio bi se status desetina hiljada izbeglih.

Srpski savet za izbeglice je savez šest nevladinih organizacija (Grupa 484, Zdravo da ste, Međunarodna mreža pomoći IAN, Novosadski humanitarni centar NSHC, Srpski demokratski forum SDF Beograd, Centar za razvoj građanskog društva PROTECTA) koje se bave problemima izbeglica i raseljenih lica, sa ciljem da ojača njihovu ulogu i uticaj u procesu pronalazjenja održivih i dugoročnih rešenja u Srbiji i regionu zapadnog Balkana, kroz zajedničko lobiranje na nivou donosilaca odluka i javne politike.

Kontakt: Anika Krstić, sekretarka SSI
e-mail: gensek@ssi.org.yu,
e-mail: office@ssi.org.yu

BANKA HRANE: Pomoć za 1800 ugroženih

Od marta do juna 2007. godine, Udruženje Banka hrane Beograd sakupila je 13 tona životnih namirnica za četiri velike ustanove i desetak domaćinstava, čime je pomoć dobilo oko 1800 ugroženih osoba. Prva akcija prikupljanja životnih namirnica organizovana je za Uskrs, a od tada do danas, Banku hrane su na različite načine pomogli: Coca Cola HBC, Soko Štark, Sinalco, Si&Si Group, Micronet, Noncafe group, Agroživ, Centroproizvod, Société Générale, DPC, Grafika Galeb Nis, Medija centar, Medija Cast, SRMA, GLM.

Odluku o tome koja će domaćinstva dobiti pomoć, Banka hrane donosi u saradnji sa Gradskim centrom za socijalni rad. Za kraj avgusta očekuje se odobrenje Gradske skupštine koje bi omogućilo i dodelu jedne količine namirnica iz Direkcije za robne rezerve. Sledeća velika akcija u kojoj će građani pomoći prikupljanje namirnica kroz megamarkete biće sprovedena u oktobru, povodom Svetskog dana hrane i Međunarodnog dana borbe protiv gladi.

Banka hrane Beograd, tel/fax: 011 2497 263, 063 25 19 25
www.bankahrane.org

OGLEDNI PROGRAM: OBUKA UZ UČENJE ZA ODRASLE ROME

Škola pomaže u izboru programa obuke: za keramičare, molere, pomoćnike frizera...

Realizacija Ogljednog programa „Funkcionalno osnovno obrazovanje odraslih Roma“ završava se tokom ovog meseca.

Cilj programa je podizanje opšteobrazovnog nivoa odraslih Roma, sticanje osnovnog obrazovanja i veština za obavljanje određenih poslova, sticanje uslova za nastavak školovanja i njihova integracija u socijalni, ekonomski, politički i kulturni život zajednice.

Program je organizovala Nacionalna služba za zapošljavanje i sprovodi se u Nišu, Leskovcu, Prokuplju, Vranju, Bujanovcu, Beogradu, Somboru, Apatinu, Adi, Bečeju i Valjevu, a njime je obuhvaćeno oko 200 nezaposlenih lica romske nacionalnosti, starosti od 15 do 35 godina, i posebno žena.

Sprovođenje programa počelo je u školskoj 2006/07. i traje najmanje jednu školsku godinu. Osnovne i srednje škole u navedenim mestima usaglašavaju realizaciju nastave i obuke sa potrebama, mogućnostima i životnim i radnim uslovima odraslih Roma.

Na kraju završenog sedmog razreda odrasli Romi imaju pravo da biraju jedan od ponuđenih programa stručne obuke, u skladu sa sopstvenim potrebama, interesovanjima i sposobnostima, kao i u skladu sa mogućnostima škole. Osnovna škola im pomaže u izboru programa obuke. Stručna obuka počinje u toku pohađanja nastave osmog razreda i ne može biti završena pre završetka razreda.

U desetak mesta u Srbiji završene su ili su u toku obuke u okviru funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih Roma za pomoćničke frizera, keramičara i molera, za izrađivače odeće, rukovaoce viljuškarom, jednostavne zidarske poslove, pomoćnike u trgovini itd.

Ogledni program „Funkcionalno osnovno obrazovanje odraslih Roma“ realizuje se na osnovu Sporazuma o saradnji Nacionalne službe za zapošljavanje, Ministarstva prosvete, Instituta za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i Službe za ljudska i manjinska prava Vlade.

Ratifikovanje Sporazuma o jedinstvenoj zoni slobodne trgovine u jugoistočnoj Evropi

Usvajanje Predloga zakona o ratifikaciji Sporazuma o jedinstvenoj zoni slobodne trgovine u jugoistočnoj Evropi u Skupštini Srbije omogućeno je nakon otklanjanja prepreka koje su postojale u trgovinskim odnosima Srbije sa Hrvatskom, BiH i Makedonijom.

Državna sekretarka Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja Jasna Matić je kazala da su se zemlje potpisnice saglasile sa Akcionim planom Vlade Srbije za duvanski industriji, koji predviđa izjednačavanje akciza na domaće i strane cigarete od 1. januara 2008. godine i povećanje carine sa 15 na 57,6 odsto.

Posle ratifikacije, Srbija će biti u obavezi da sva tržišta u okviru CEFTA regiona tretira kao domaće, što znači da neće moći da nastavi podsticanje izvoza poljoprivrednih proizvoda u te zemlje.

Sve zaštitne mere predviđene CEFTA sporazumom prestaće da važe ulaskom Srbije u Svetsku trgovinsku organizaciju (što je predviđeno za sledeću godinu).

Srbija će pristupanjem CEFTA najveće koristi imati od takozvanog principa dijagonalne akumulacije, koji omogućava da se na tržište Evropske unije po preferencijalnom režimu izvoze proizvodi u čijoj izradi je učestvovalo više zemalja članica. Uslov za to je da je više od 51 odsto vrednosti te robe proizvedeno u CEFTA regionu, umesto dosadašnjeg povlašćenog statusa na tržištu EU koji su imale samo zemlje pojedinačno.

Srbija sa svim zemljama CEFTA, osim sa Hrvatskom i Moldavijom, ima suficit u trgovini, a samo četvrtina vrednosti ukupnog izvoza i samo šest odsto uvoza otpada na region CEFTA. Srbija je u prošlog godini u zemlje CEFTA regiona izvezla robu u vrednosti od 1,95 milijardi dolara, od čega u Albaniju 33 miliona, BiH 749 miliona, Crnu Goru 616 miliona, Hrvatsku 251 milion, Makedoniju 300 miliona, a u Moldaviju 3,9 miliona dolara. Ukupan uvoz iz tih šest zemalja iznosio je u prošlog godini milijardu dolara.

AUTONOMNI ŽENSKI CENTAR

Austrijski Zakon i model zaštite od nasilja u porodici

Autonomni ženski centar je krajem juna 2007. godine, u okviru Programa razvoja dobrih praksi u oblasti zaštite od nasilja u porodici, organizovao seminar na kome je predstavljen austrijski Zakon i model zaštite od nasilja u porodici.

Savet Evrope i EU preporučili su ovaj zakon i model intervencije u slučaju nasilja u porodici kao model koji bi trebalo da slede sve države članice, zbog njegovih inovativnih rešenja u uspostavljanju celovitog, koordinisanog sistema zaštite žrtava nasilja u porodici, u koji su uključene i državne organizacije i nevladine

institucije. Austrijski model počiva na tri stuba: nalozi za iseljenje i zabranu pristupa koje izdaje policija, dugoročna zaštita putem mera koje donosi porodični sud i besplatno savetovalište i podrška interventnih centara.

Desetogodišnje iskustvo u primeni ovog modela zaštite predstavile su Roza Logar, jedna od kreatorica zakona i Silvija Taler, sudija i savetnica u Ministarstvu pravde Austrije.

O domaćim iskustvima govorile su Zorana Delibašić, sudija Okružnog suda grada Beograda i Vanja Macanović iz Autonomnog ženskog centra, koja je podsetila da su pre

mesec dana Vladi Srbije stigle preporuke Komiteta UN za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena, koje su sačinjene na osnovu Vladinog Izveštaja o položaju žena u Srbiji. Komitet je pozdravio napore koje Srbija ulaže u borbi protiv nasilja nad ženama, ali i izrazio zabrinutost što su izmenama Krivičnog zakonika kazne za porodično nasilje smanjene, a seksualno uznemiravanje više nije krivično delo.

Program razvoja dobrih praksi u oblasti zaštite od nasilja u porodici sprovodi se u okviru kampanje Saveta Evrope „Zaustavimo nasilje u porodici nad ženama“.

POMOĆ EVROPSKE UNIJE:

Od septembra osam novih nastavnih programa

U novoj školskoj 2007/2008. godini u 21 srednjoj stručnoj školi u Srbiji biće realizovano osam potpuno novih nastavnih programa. Reč je o nastavnim programima za obrazovne profile iz oblasti turizma i ugostiteljstva, informacionih tehnologija i telekomunikacija i obrade drveta.

Dva zanimanja – tehničar mehatronike i elektrotehničar telekomunikacija – su potpuno nova, dok je šest profila zadržalo stare nazive, ali će se nastava sprovoditi po novim programima. Tako će u odeljenjima za kuvare, konobare, poslastičare, turističke tehničare, tehničare za primarnu obradu drveta i tapetare-dekoratere nastava biti usklađena sa zahtevima tržišta i privrede.

Prilikom izrade programa korišćena je DAKUM analiza – tehnika za razvoj standarda zanimanja i razvoj nastavnih programa prema opisu posla. Standardi zanimanja rađeni su u saradnji sa predstavnicima poslodavaca i zaposlenima u vodećim kompanijama iz sva tri sektora. Kada završi školu, đak će moći da pokrije više zanimanja, čime su veće i šanse da nađe posao. Svi moduli su direktno proizašli iz analize zanimanja.

Odnos praktične i teorijske nastave je za četvrogodišnje profile 60/40, a za trogodišnje 70/30. Programom reforme srednjeg stručnog obrazovanja planirano je da svaka ogleđna škola, u kojoj će biti realizovan ogleđni profil dobije opremu vrednu oko 50.000 evra, tako da će se časovi vežbi i praktične nastave realizovati u adekvatnoj opremljenim radionicama i kabinetima, a deo nastave će se odvijati i neposredno u preduzećima.

Kroz ostale aktivnosti Programa reforme srednjeg stručnog obrazovanja za nastavnike ogleđnih škola organizovane su obuke i studijske posete školama u inostranstvu, kako bi bili osposobljeni za izvođenje nastave na savremen način.

Pored Beograda, sa realizacijom novih programa od septembra će početi i škole u Novom Sadu, Pančevu, Subotici, Sremskoj Mitrovici, Kraljevu, Leskovcu, Nišu, Užicu i Zajčaru, Vrnjačkoj Banji, Čajetini, Paraćinu i Tutinu.

Razvoj novih nastavnih programa realizovan je uz finansijsku podršku Evropske unije preko Evropske agencije za rekonstrukciju, koja je do sada u Srbiji uložila 19 miliona evra za obrazovanje.

Tradicija i kultura Roma u školama

Romski informativni centar (RIC) iz Kragujevca je u maju započeo realizaciju projekta „Uvođenje sistemskih rešenja o istoriji, tradiciji i kulturi Roma u obrazovnim institucijama“. Osnovne aktivnosti u okviru projekta su: akreditacija programa „Romi kroz vreme“, izrada materijala za nastavno osoblje; obuka romskih trenera i pisanje priručnika o kulturi, tradiciji i običajima Roma.

Projekat podržava „Romski obrazovni fond“ iz Mađarske, a realizacija traje do aprila 2008. godine.

RIC, tel/fax: 011 34 349 587

e-mail: ricoffice@ptt.yu; www.ric.org.yu

Tim protpredsenika Vlade za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva
Nemanjina 11, kancelarija 167
11000 Beograd

Tel: +381 11 361 75 81

Fax: +381 11 361 76 13

e-mail: prs.ifp@sr.gov.yu

www.prsp.sr.gov.yu, ww.srbija.sr.gov.yu